

1. TEORIJSKI DEO

DEFINICIJA STAVA I KOMPONENTE STAVA

Stav je jedan od temeljnih pojmova za razumijevanje društvenog života, te jedan od temeljnih pojmova socijalne psihologije uopšte (prema Peningtonu, 1997). Da bi lakše odredili svoj odnos prema velikom broju različitih pojava, i adekvatno reagovali na njih, ljudi formiraju stavove. Naime, stavovi nam omogućuju da steknemo fiksirane standarde za svoje prosudjivanje i svoje postupke. Na taj način lakše ocjenjujemo i klasificiramo objekte i situacije što nam omogućuje lakše i brže snalaženje i delovanje.

Kad je reč o definiciji stava, mnogo je pokušaja definisanja stavova, svaki autor ima svoju vlastitu. Prema Rotu (1983) stavovi predstavljaju trajnu tendenciju da se prema nekom objektu reaguje na određeni, pozitivan ili negativan način.

Opšta obeležja i karakteristike stavova su:

1. dispozicijski karakter,
2. složenost,
3. delovanje na ponašanje,
4. stečenost stava.

Dispozicijski karakter stava označava spremnost da se na određeni način reaguje prema određenom objektu. Ta spremnost može biti neutralna ili mentalna i predstavlja relativno trajnu fiziološku organizaciju. Stečenost stava podrazumeva usvajanje stavova tokom individualnog razvoja i društvenog života. Stavovi se ne nasljeđuju, već se uče. Delovanje stava na ponašanje ogleda se u načinu kako ćemo nešto proceniti, opažati, pamtit, učiti i misliti. To predstavlja direktivan uticaj stava.

Kada je stav podsticaj za ponašanje, i od njega zavisi naša aktivnost – govorimo o dinamičnom uicaju stava.

Složenost stava podrazumijeva integraciju afektivne, kognitivne i bihevioralne komponente stava.

Kognitivna komponenta sadrži znanja i informacije o objektima prema kojima postoji stav. Određena znanja i shvatanja pretpostavka su za evaluaciju ili vrednovanje objekta prema kojem se zauzima stav. To znanje može biti vrlo usko i ograničeno, tek da dozvoljava razlikovanje jedne pojave od drugih, a može se raditi i o celom sistemu znanja i informacija.

Emocionalna komponenta uključuje osjećanja u vezi s objektom ili situacijom prema kojoj postoji stav. Neki objekt nam se može sviđati ili ne sviđati, biti ugodan ili neugodan, i sl. Moguće je dobiti i fiziološke dokaze merenja ove komponente stava, npr. registracijom elektrodermalne reakcije.

Konativna ili ponašajna komponenta se ogleda u spremnosti na akciju i delovanju prema objektu stava. Pozitivan stav uključuje tendenciju da se objekt stava podrži, pomogne i zaštiti, a negativan stav da se izbegava, onemogućiti ili napadne.

Stavove možemo razlikovati prema njihovim dimenzijama, kao što su:

- direkcija stava ili valencija – označava pozitivan ili negativan odnos prema objektu stava;
- složenost stava – označava količinu i vrstu saznanja, emocija i tendencija prema akciji, uključenih u stav;
- ekstremnost – označava stupanj pristajanja uz neki stav, pri čemu se utvrđuje stupanj u kome se neki objekt prihvata ili odbija. To se postiže svrstavanjem ispitanih stavova na kontinuum, od ekstremne naklonosti, preko neutralne tačke, do ekstremnog odbijanja;
- usklađenost ili konzistentnost stava – označava stupanj podudarnosti komponenata stava u valenciji;
- doslednost – očituje se u zauzimanju jednakog stava, prilikom svake situacije koja uključuje objekt stava;
- intenzitet ili snaga – manifestuje se u otpornosti stava prema podacima suprotnim stavu. To je, dakle, otpornost stava prema menjanju, pri čemu su predrasude, svakako najotpornija vrsta stavova;
- izrazitost – spremnost da se postojeći stav iznese, te manifestira spremno i otvoreno.

Stav je, dakle kompleksno mentalno stanje koje uključuje uverenja i emocije, kao i procene koje zbog kojih se pojedinac ponaša na određeni način. Stavovi su pozitivno, negativno ili neutralno vidjenje određenih objekata, pojava ili osoba.

Stavovi potiču iz rasudjivanja. Razvijaju se po ABC modelu (A – Affect /uticaj/, B - Behavioral change / promena ponašanja/ i C – Cognition /spoznaja/). Većina stavova kod individua je rezultat učenja posmatranjem okruženja. Veza između stavova i ponašanja postoji, ali zavisi od ponašanja pojedinca koje često može biti iracionalno.

Takodje se može govoriti o „implicitnim“ i „eksplicitnim“ stavovima, koji se mogu identifikovati prefinjenim metodama merenja vremena reagovanja čoveka na neku stimulaciju.

FORMIRANJE STAVA

Za razliku od ličnosti, za stavove se očekuje da se menjaju zajedno sa iskustvom. Tesser (1993) tvrdi da nasledne varijable mogu uticati na stavove, ali da i uverenja indirektno mogu uticati na formiranje stava. Na primer, ako neko nasledi sklonosti ka ekstrovertnom ponašanju, to može uticati na njegove stavove o muzičkim stilovima. Postoje brojne teorije o formiranju i menjanju stava. To uključuje:

- Konzistentne teorije, koje govore da moramo biti konzistentni u našim verovanjima i vrednovanjima. Najpoznatija teorija iz ove grupe je “teorija

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

[FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com

-
-